

Pierwsza wieża widokowa Szlaku Grzbietowego UROCZYŚCIE OTWARTA

Wstęp

Szanowni Czytelnicy,

Wkraczamy w kolejny rok kalendarzowy, jest to już 23 rok istnienia naszego Euroregionu.

Rok 2018 był rokiem wyjątkowej pracy dla nas wszystkich. Dzięki umiejętnościom i skuteczności beneficjentów w pozyskiwaniu i wykorzystaniu dostępnych środków w ramach programów Unii Europejskiej powstała nowa infrastruktura turystyczna, nastąpił rozwój stosunków kulturalnych, społecznych i gospodarczych. Prowadzona jest modernizacja transgranicznych połączeń drogowych.

Za nami wybory samorządowe w Polsce i w Czechach. Gratulujemy wszystkim Państwu i życzymy realizacji zamierzonych przedsięwzięć oraz satysfakcji z wykonywanej pracy. Mamy nadzieję, że pomimo zmian współpraca transgraniczna będzie nadal na tak wysokim poziomie jak dotychczas.

Od początku 2019 roku wchodzimy w 2 etap realizacji Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, w ramach którego zostało dotychczas dofinansowanych 200 mikroprojektów w Osi Priorytetowej 2 i 4.

W 2019 roku będziemy kontynuować działania związane z realizacją projek-

tów, m. in. w promocję atrakcji turystycznych o znaczeniu transgranicznym. Zostanie wydane wydawnictwo przedstawiające Euroregion Glacensis, mapa atrakcji turystycznych, mapy ścienne przedstawiające aktualny geograficzny obszar obecnego Euroregionu oraz Atlas map historycznych EG. W szkołach po obu stronach granicy będzie realizowana popularyzacja współpracy transgranicznej, której celem jest większe rozpowszechnianie informacji nt. polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, popularyzacja języka polskiego i czeskiego oraz poznanie kultury. W ramach realizacji mikroprojektów w maju i czerwcu 2019 roku zaplanowaliśmy wyjazdy do polsko-czesko-słowackiego Euroregionu Beskidy oraz czesko-niemieckiego Euroregionu Krušnohoří lub Euroregionu Egrensis. Celem wyjazdów, na które już dzisiaj Państwa zapraszamy, jest poznanie specyfiki, zasad funkcjonowania innych euroregionów niż polsko-czeskie oraz wzajemna wymiana doświadczeń i działań. Podczas wyjazdów uczestnicy będą mieli możliwość poznania zasad programów transgranicznych realizowanych na innych granicach i realizowanych projektów. W przyszłym roku planujemy rozpo-

częcie prac związanych z opracowaniem Strategii Euroregionu Glacensis 2020+.

Z okazji Nowego Roku życzymy Państwu pomyślności oraz spełnienia marzeń, dużo zdrowia, optymizmu i powodzenia zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym.

Bernadeta Tambor
Dyrektor Biura SGPEG
Sekretarz polskiej części
Euroregionu Glacensis

Okrągły kalendarz Euroregionu Glacensis na rok 2019

Euroregion Glacensis także w 2019 roku kontynuuje swoją tradycję wydawania okrągłego kalendarza. Tematem roku 2019 są TOP atrakcje turystyczne naszego euroregionu. Kalendarz przedstawia 12 czeskich i 12 polskich atrakcji turystycznych wyłonionych w głosowaniu.

Nie w każdym przypadku są to zabytki turystyczne, bowiem w kalendarzu pojawił się także sportowy ośrodek biathlonu lub masywy górskie jako region turystyczny. Miejsca zaprezentowane w kalendarzu wyłoniono w ankiecie, która przebiegała po obu stronach granicy w marcu na stronach internetowych stowarzyszenia. Łącznie obejmowała ona 25 polskich i 25 czeskich atrakcji turystycznych, które wybrano z całego obszaru Euroregionu Glacensis. Celem ankiety była większa popularyzacja atrakcji turystycznych a także pozyskanie informacji o ich popularności od internautów. Kolejnym ciekawym materiałem promocyjnym, który zostanie sfinalizowany na początku roku, będą krótkie spoty poświęcone największym atrakcjom. Następnie strona polska przygotuje prezentację w formie reportaży radiowych.

Materiały promocyjne wydano w ramach projektu pn. „Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis”.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Polsko-czeskie euroregiony obradowały w Rychnovie nad Kněžnou

Pracownicy polsko-czeskich euroregionów spotkali się w ostatnim tygodniu listopada w Rychnovie nad Kněžnou, by w ciągu dwóch dni rozmawiać o aktualnych sprawach dotyczących współpracy transgranicznej. Posiedzenie zostało zorganizowane przez Euroregion Glacensis, który przewodniczy grupie roboczej ds. współpracy transgranicznej w ramach Komisji Międzyrządowej działającej przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych RCz.

Zaproszenie na spotkanie przyjęła również niedawno mianowana Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze, Barbara Ćwioro. Poszczególne euroregiony przedstawiły pani Ambasador swoją aktualną działalność,

problemy, jak również sukcesy odnoszone na polu współpracy transgranicznej. Pani Ambasador podkreśliła, że wspieranie współpracy bilateralnej na szczeblu euroregionów stanowi jeden z priorytetów jej misji. Ponadto stwierdziła, że ta forma współpracy jest szczególnie ważna dla podnoszenia poziomu życia lokalnych społeczności. Pani Ambasa-

dor zaoferowała aktywną współpracę z Ambasadą RP w Pradze, stwierdzając, że jest ona gotowa do promowania i wspomagania inicjatyw podejmowanych przez poszczególne euroregiony.

Euroregiony omawiały aktualne sprawy związane ze współpracą transgraniczną, między innymi pilotażowe sprawdzanie uproszczenia obsługi administracyjnej Funduszu Mikroprojektów przy zastosowaniu ryczałtów. To sprawa przełomowa, która powinna znacząco uprościć obsługę administracyjną dofinansowania na niewielkie mikroprojekty współpracy transgranicznej, zarządzane przez poszczególne euroregiony. Jaroslav Štefek, sekretarz Euroregionu Glacensis

w tej sprawie dodał: „*Uproszczone rozliczanie pomoże nam zachęcić do współpracy transgranicznej nowych wnioskodawców, których będziemy mogli dofinansować, i zwiększyć wiedzę wśród kolejnych podmiotów. Takie jest też zamierzenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego RCz, które pełni rolę Instytucji Zarządzającej. Nasze wspólne spotkanie było bardzo owocne i cieszę się, że je zainicjowaliśmy. Tematów było wiele, choćby kwestie promowania atrakcji turystycznych, włączenie się w działania promujące program Interreg V-A czy przygotowanie rozporządzeń KE na nowy okres programowania*”.

Sekretariat Euroregionu

Euroregion Glacensis po wyborach

Dnia 14.12.2018 roku w Dlouhéj Vsi w Sporthotelu We-
lids odbyła się Konferencja Regionalna Euroregionu
Glacensis. Raz na cztery lata po przeprowadzonych wy-
borach samorządowych także w Euroregionie obraduje

konferencja wyborcza, podczas której członkowie wybierają swoich przedsta-
wicieli z każdego powiatu do Rady Stowarzyszenia a potem nowo wybrana
Rada wybiera spośród siebie prezydium (prezesa i dwóch wiceprezesów), przy
czym w prezydium są reprezentowane wszystkie samorządowe kraje.

W dniu 12 grudnia 2018 roku
w Hotelu Metro View na Bo-
guszynie k/Kłodzka odby-
ło się Walne Zgromadzenie

Członków Stowarzyszenia Gmin Polskich Eurore-
gionu Glacensis, na którym wybrano nowe władze
Stowarzyszenia.

Przedstawiamy nowy skład organów:

Prezydium:

- prezes Stowarzyszenia
Miroslav Wágner, burmistrz Miasta Jablonné nad Orlicí
- I wiceprezes Stowarzyszenia
Miroslav Kocián, burmistrz Gminy Bílá Voda u Javorníka
- II wiceprezes Stowarzyszenia
Petr Hudousek, burmistrz Miasta Rokytnice v Orlických horách

Rada Stowarzyszenia:

1. Mgr. Tomáš Hendrych, wiceburmistrz Miasta Trutnov
2. Ing. Jiří Vancl, członek rady Gminy Lánov
3. Aleš Vaníček, burmistrz Miasta Žacléř
4. Libuše Rosová, burmistrz Gminy Křínice
5. Mgr. Jan Šnajdr, członek zarządu Miasta Hronov
6. Ing. Jiří Beran, burmistrz Miasta Police nad Metují
7. Petr Hudousek, burmistrz Miasta Rokytnice v Orlických horách
8. Ing. Jan Skořepa, burmistrz Miasta Rychnov nad Kněžnou
9. Gabriela Prýmusová, burmistrz Gminy Bačetín
10. Miroslav Wágner, burmistrz Miasta Jablonné nad Orlicí
11. Jana Hodovalová, burmistrz Gminy Libchavy
12. Petr Hájek, burmistrz Miasta Ústí nad Orlicí
13. Ing. Miroslav Kocián, burmistrz Gminy Bílá Voda u Javorníka
14. Alena Windová, członek zarządu Miasta Staré Město
15. Bc. Pavel Hečko, członek zarządu, Kraj Hradeckí
16. Ing. Roman Klíma, Kraj Hradeckí
17. René Živný, członek zarządu, Kraj Pardubickí
18. Mgr. Miroslav Smejkal, Kraj Pardubickí
19. Bc. Pavel Šoltys, DiS., wicehetman, Kraj Olomunieckí
20. Ing. Marie Šafařová, Kraj Olomunieckí

Członkowie Zarządu Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis:

1. Czesław Kręcichwost, Prezes Zarządu
2. Marek Chmielewski, Wójt Dzierżoniowa
3. Henryk Gołębiwski,
Delegat Miasta Wałbrzycha
4. Waldemar Grochowski, Wójt Borowa
5. Tomasz Kiliński, Burmistrz Nowej Rudy
6. Marcin Orzeszek,
Burmistrz Ząbkowic Śląskich
7. Michał Piszko, Burmistrz Kłodzka
8. Renata Surma, Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej
9. Krzysztof Żegański, Burmistrz Barda

Wspólny organ Polsko-Czeska Rada:

Strona czeska:

- Miroslav Wágner,
burmistrz Miasta Jablonné nad Orlicí
- Miroslav Kocián,
burmistrz Gminy Bílá Voda u Javorníka
- Petr Hudousek, burmistrz Miasta
Rokytnice v Orlických horách

Delegacja polska:

- Czesław Kręcichwost
Przewodniczący Rady Euroregionu
- Henryk Gołębiwski
Członek Rady, Delegat Miasta Wałbrzycha
- Tomasz Korczak
Członek Rady, Burmistrz Międzyzylesia

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Neratov – na wieżach kościelnych umieszczono nowe barokowe kopuły i w Neratovie znowu będą rozbrzmiewać dzwony

Znane miejsce pielgrzymkowe Neratov v Orlických horách to popularne wśród turystów miejsce wycieczkowe. Lokalne stowarzyszenie Neratov jest główną siłą napędową rozwoju tej miejscowości zlokalizowanej na polsko-czeskiej granicy. W ostatnim czasie otwarto tu lokalny browar, a kawiarnia Cafe Neratov znalazła się w pierwszej setce najlepszych kawiarni w Czechach. W przyszłym roku zbudowany zostanie turystyczny most przez Dziką Orlicę prowadzący do Polski i powstanie nowy budynek informacji turystycznej.

Największą atrakcją pozostaje jednak neratowski kościół z oryginalnym szklanym dachem. W ciągu ostatnich miesięcy to właśnie kościół przeszedł największą metamorfozę. Po mniej widocznych pracach restauratorskich i kilku remontach 22 listopada nadszedł czas na najważniejsze – na instalację barokowych kopuł. Zastąpiły one szpice wież, które były tu wpraw-

dzie przez kilka lat, ale tylko tymczasowo. Przed umieszczeniem obu kopuł należało najpierw zamontować schody. Przez trzy dni stopniowo instalowano je w wieżach. Potem nic już nie stało na przeszkodzie, by wznieść kopuły. W makowice wieży kościelnych włożono trzy miedziane tubusy z przesłaniem dla przyszłych pokoleń. Gdy za 100 lat je otworzą, znajdą w nich

między innymi gazety, wyroby z zakładów pracy chronionej, sprawozdanie roczne i zdjęcia. W niedzielę 25 listopada ksiądz Josef Suchár po mszy świętem poświęcił także dzwony pw. św. Archaniołów Michała i Gabriela. Te pojawiły w wieżach się od razu w następną środę. Ich dźwięk będzie można usłyszeć po raz pierwszy po trzecim koncercie adwentowym 22 grudnia.

Nowe wieże sfinansowane są z projektu pn. „Historyczne wieże pogranicza kłodzkiego“, dofinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg V-A RCz- RP.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Pierwsza wieża widokowa Szlaku Grzbietowego uroczyste otwarta

**Wieża widokowa na Włodzickiej Górze
w liczbach:**

**Roboty budowlane:
102 000 EUR**

**Partner projektu:
Gmina Nowa Ruda**

**Partner Wiodący projektu:
Euroregion Glacensis**

**Termin realizacji:
czerwiec – październik 2018 roku**

**Wykonawca:
NOIR Michał Fugowski, Świerki**
**Więcej informacji nt. całego projektu
można znaleźć na:
www.euro-glacensis.cz/hrebenovka**

W piątek 19 października 2018 roku uroczyste otwarto pierwszą spośród jedenastu wież widokowych realizowanych w szeroko zakrojonym projekcie pn. „Czesko-Polski Szlak Grzbietowy – część wschodnia”, wieżę widokową na Włodzickiej Górze (758 m n.p.m.) w Polsce.

Na najwyższym szczycie Wzgórz Włodzickich, nad miejscowością Świerki, leżąca tylko 2 km w linii prostej od granicy państwa, przez wiele lat stał szkielet dawnej kamiennej wieży widokowej. Dawna wieża o wysokości 14,6 m została zbudowana w 1927 roku, w okresie międzywojennym i w czasie dużego zainteresowania turystyką. Na parterze wieży znajdował się sklep z punktem gastronomicznym. Od 1934 roku wieża nosiła imię niemieckiego feldmarszałka Paula von Hindenburga. W pobliżu tego miejsca nawet dziś można znaleźć pozostałości kamieniołomu, w którym wydobywano melafir użyty do budowy wieży widokowej. Po wojnie jednak kamieniołom zamknięto i popadł on w niepamięć. Podobny los spotkał wieżę widokową, z której została tylko ruina. Teraz, po wielu latach, w ramach projektu pn. „Czesko-Polski Szlak Grzbietowy – część wschodnia” ruiny zrewitalizowano i przebudowano na nowy obiekt. Do tego atrakcyjnego miejsca, z którego rozciągają się widoki na Góry Sowie i całe Sudety, można dojść zielonym szlakiem turystycznym prowadzącym z miejscowości Świerki.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

O Programie Interreg V-A Republika Czeska – Polska

Szanowni Państwo, w dniu 16 października odbyło się w Ołomuńcu 12. posiedzenie Komitetu Monitorującego, na którym zatwierdzono kolejne 19 projektów w OP 4 i 4 projekty w OP 3. Zaakceptowano także harmonogram naborów na 2019 rok w OP 3 „Edukacja i kwalifikacje”.

Zakończenie naboru propozycji projektowych: 15.04.2019 r.

Zakończenie naboru wniosków projektowych: 30.09.2019 r.

Zapraszamy wszystkich wnioskodawców do aktywnego udziału w naborze, życzymy wielu nowych i ciekawych pomysłów i zachęcamy do korzystania z kanału programu na YouTube i obejrzenia przygotowanych filmików:

1. Poradnik przygotowania propozycji projektowej:
<https://www.youtube.com/watch?v=Belwpv74iaQ>
2. Wniosek i załączniki:
<https://www.youtube.com/watch?v=ekl0PQKWvT4>
3. Praktyczne informacje niezbędne do pracy z systemem ISKP14+: <https://www.youtube.com/watch?v=50clPqx5afM>

Zakończone nabory do OP 2 „Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia” przedstawiają się następująco :

1. **Nabór projektów indywidualnych – alokacja: 18 633 152 EUR, złożono 62 wnioski projektowe.**
2. **Nabór projektów w ramach zarządzania regionami turystycznymi – alokacja: 4 000 000 EUR, złożono 10 wniosków projektowych.**

Wnioski projektowe są obecnie sprawdzane pod względem kwalifikowalności, następnie wnioskodawcy otrzymają wezwania do uzupełnienia wniosków projektowych. Proces ten zakończy się w pierwszym tygodniu grudnia 2018 roku, a potem zostanie wznowiony na początku stycznia 2019 roku.

Kolejny rok realizacji programu za nami. Wiele pracy wykonaliśmy wspólnie, by wspomóc i rozwijać polsko-czeskie pogranicze.

Dziękujemy Państwu za dotychczasową współpracę, życzymy wiele zdrowia i wszystkiego dobrego w nowym roku.

Maciej Molak i zespół WS

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM (EUWT)

Jednym z ciekawszych projektów, realizowanych we współpracy z naszymi partnerami, jest projekt pn. „Jak ratujecie u was?”

Partnerem wiodącym projektu jest Pogotowie Ratunkowe w Jeleniej Górze, kolejnymi partnerami z polskiej strony, poza naszym EUWT, są Pogotowie Ratunkowe w Wałbrzychu, Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłodzku i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Pomoc Doraźna w Ząbkowicach Śląskich, natomiast z czeskiej strony pogotowia ratunkowe krajów

libereckiego, hradeckiego i ołomuńskiego. Potrzeba realizacji tego projektu pojawiła się jako rezultat ustaleń naszej eksperckiej grupy roboczej „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo”, w której skład wchodzi przedstawiciele czeskich krajów samorządowych, gmin, a także pogotowia ratunkowego i straży pożarnej. W ramach EUWT NOVUM funkcjonuje sześć grup roboczych. Oprócz wyżej wymienionej są to grupy robocze ds. problemów administracyjnych, współpracy gospodarczej, planowania i zagospodarowania

przestrzennego, ochrony środowiska i transportu. Na spotkaniach tych grup roboczych wskazywane są problemy występujące w polsko-czeskiej współpracy, które staramy się w dalszej kolejności rozwiązywać. Podstawą projektu „Jak ratujecie u was?” jest współ-

praca polskich i czeskich służb ratownictwa medycznego z polsko-czeskiego pogranicza z obszaru działania EUWT NOVUM. Współpraca partnerów polega na organizowaniu działań projektowych po obu stronach granicy w formie wspólnych szkoleń, konferencji, ćwiczeń, staży wymiennych ratowników medycznych. Głównym celem projektu jest wzmocnienie i zintensyfikowanie współpracy służb ratownictwa medycznego z Polski i Czech.

Zadaniem Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej w ramach tego projektu jest wzajemna koordynacja działań poszczególnych partnerów oraz organizacja konferencji inauguracyjnej i podsumowującej projekt. Projekt jest obecnie już na etapie pełnej realizacji, odbywają się staże wymienne ratowników medycznych u poszczególnych partnerów, odbyło się

już jedno dwudniowe wspólne szkolenie, a w dniach 22-23 maja 2018 roku w Szklarskiej Porębie zorganizowaliśmy konferencję inauguracyjną. Oprócz setki ratowników ze wszystkich pogotowi ratunkowych uczestniczących w projekcie w konferencji wzięli udział także wicehetmani czeskich krajów samorządowych zaangażowanych w projekt, tj. Aleš Cabicar z ramienia kraju hradeckiego, Přemysl Sobotka z kraju libereckiego i Dalibor Horák z kraju ołomunieckiego, a także przedstawiciele województwa dolnośląskiego, przedstawiciel Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej działającej przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych RCz oraz członkowie obu izb Parlamentu Republiki Czeskiej i Sejmu RP. Pierwszy panel poświęcony był polsko-czeskiej umowie

międzyrządowej o świadczeniu usług ratownictwa medycznego czy też jej brakowi. Zadziwiające jest, że współpraca poszczególnych służb zintegrowanego systemu ratownictwa działa stosunkowo sprawnie,

mam tu na myśli jednostki straży pożarnej i policji, ale służby ratownictwa medycznego nie mogą podejmować działań ratowniczych na terenie sąsiedniego państwa. A moim zdaniem jest to usługa bardzo ważna z punktu widzenia ludzi mieszkających na pograniczu i turystów odwiedzających te tereny. Podejmujemy w tym kierunku działania po polskiej i czeskiej stronie. Osobiście informowałem o tym problemie zarówno polsko-czeską komisję międzyrządową, jak i komisję ds. zdrowia Sejmu RCz i mocno wierzę, że uda nam się ten problem w niedługim czasie rozwiązać.

Konferencja inauguracyjna projekt była także poświęcona strukturze, organizacji i zadaniom pogotowi ratunkowych w Polsce i Cze-

chach oraz współdziałaniu w zakresie ratownictwa.

Uważamy ten projekt za bardzo ważny i przydatny przede wszystkim dlatego, że ratownicy mogą poznać się osobiście, a także mogą zapoznać się z wyposażeniem pogotowi ratunkowych w Polsce i Czechach oraz wspólnie ćwiczyć. Moim zdaniem może się to przyczynić do zacieśnienia współpracy tych służb zintegrowanego systemu ratownictwa i pomimo brakujących przepisów prawa będzie

ona korzystna dla ochrony zdrowia i życia mieszkańców i turystów odwiedzających polsko-czeskie pogranicze.

*Miroslav Vlasák,
wicedyrektor EUWT NOVUM*

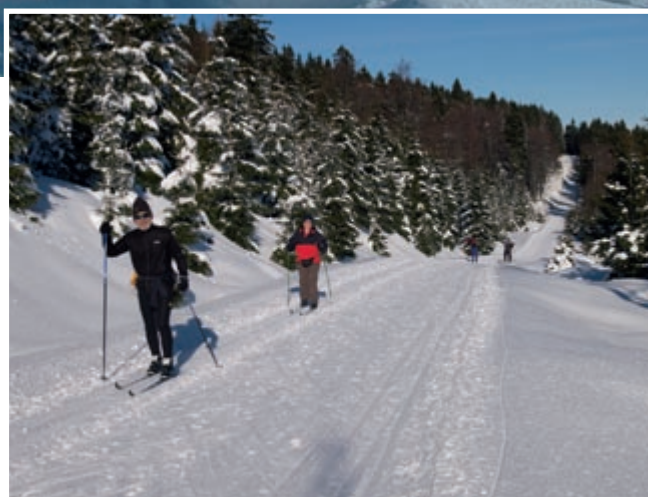
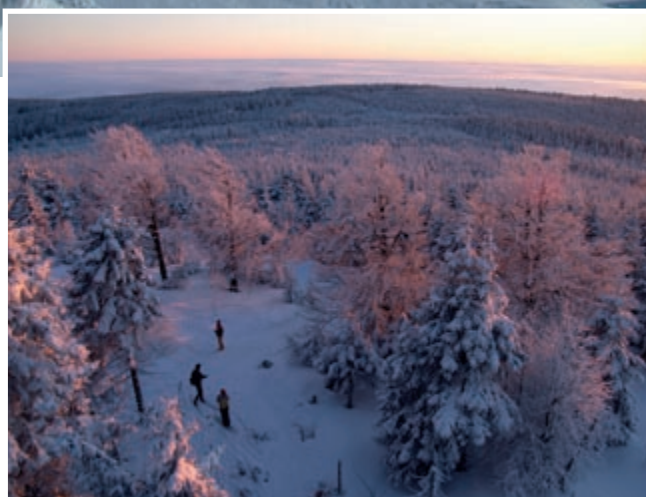
Góry Orlickie – raj dla rekreacyjnych narciarzy biegowych!

Góry Orlickie nie należą do najwyższych pasm górskich, jednak warunki uprawiania narciarstwa są tu bardzo różnorodne. Zadowolą wymagających narciarzy biegowych, jak i rekreacyjnych, a także tych początkujących. Dzięki dogodnemu profilowi tras grzbietowych Góry Orlickie są w czołówce terenów biegowych w kraju. Nie ma się co dziwić, biegowym evergreenem jest tu popularna Magistrala Orlicka, prowadząca trasą Grzbietowego Szlaku im. Jiraska. Biegnie ona obok wielu ciekawych miejsc, takich jak tajemnicza kaplica Kunsztacka, wieża widokowa Anny i Ziemská Brama oraz licznych schronów i twierdzy, które przykryte śniegiem wyglądają bardzo romantycznie.

W Górach Orlickich jest **ponad 200 km tras o różnym stopniu trudności**. Najlepsze tereny biegowe są ratrakowane i łączą się z głównymi ośrodkami narciarskimi. Można na nich skorzystać również z wyciągu. Rodzina czy grupa przyjaciół może wyruszyć na wspólną wycieczkę niezależnie od tego, czy ktoś woli narciarstwo biegowe czy narty zjazdowe lub snowboard.

ORLICKÉ HORY
A PODORLICKO

Dokąd się udać?

Deštné v Orlických horách

■ **Trasy biegowe w centrum miejscowości** (1, 2, 4, 5 a 10 km) – sportowe trasy utrzymuje tu TJ Ski Skuhrov nad Bělou, są idealne na rozgrzewkę, do doskonalenia techniki i dla początkujących. Wejście na trasy biegowe znajduje się za Chatą Detecha, piechotą ok. 250 m od kościoła (możliwość pozostawienia samochodu), ale na trasę można wygodnie wejść także przy Alfa Resorcie na obrzeżach miejscowości.

Trasa 4 km: <https://mapy.cz/s/2dwPd>

Trasa 10 km: <https://mapy.cz/s/2dwQ1>

■ **Po okolicach Deštné przez Velkou Desztňu** (22 km) – okólna trasa narciarstwa biegowego o średnim stopniu trudności, prowadząca koło symbolicznego schroniska Masarykova chata na Šerlichu, przez puszcę Bukačka i rezerwat Sedloňovský vrch. Punktem startowym może być Skicentrum Deštné, skąd można w ciągu 3 minut wjechać czteroosobową kanapą na Studený vrch i oszczędzić 2,5 km podchodzenia. Wyruszyć można też bezpośrednio od stylowej restauracji pensjonatu Kozí Chlívěk, skąd także w kierunku na Studený vrch prowadzi utrzymywana trasa. Od doliny Luisino údolí otwiera się piękny widok na Velką Desztňu. Po jej pokonaniu przed nami przyjemny zjazd do schroniska Masarykova chata.

Deštné (Skicentrum Deštné) – Luisino údolí – Pod Jelenkou – Velka Desztňa – Masarykova chata na Šerlichu – Šerlich – Údolí Bělé – Sedloňovský vrch - Sedloňovský černý kříž – Deštné (centrum miejscowości) <https://mapy.cz/s/2dwwG>

Gastronomia: Apress ski bar Dvojka – Skicentrum Deštné, pensjonat Kozí Chlívěk Deštné, Srub u Velké Deštné (kiosk Horskéj služby), Masarykova chata na Šerlichu. • **Parkingi:** przy Skicentrum Deštné, parking w centrum miejscowości przy kościele lub miejsca postojowe na przełęczy Šerlich.

www.destne.info • www.skicentrumdestne.cz

Říčky v Orlických horách

■ **Okólna trasa biegowa Bud'fit** (12 km)

– średnio trudna, rekreacyjna pętla prowadząca po grzbietach Gór Orlickich z przepięknymi widokami na okolice. Ułatwieniem może być wjazd koleją linową na szczyt Zakletý.

SKI Centrum Říčky – Zdobnická cesta – Pěticestí – Bunkrovka – Komáří vrch – Mezivrší – SKI Centrum

<https://mapy.cz/s/2dvV8>

Gastronomia: Restaurace Skirest na terenie ośrodka narciarskiego Říčky, bufet na Pěticestí (kiosk Horskéj služby)

Parkingi: parking centralny ośrodka narciarskiego lub przełęcz Mezivrší (to także dobry punkt startowy).

www.skiricky.cz

Propozycja dla zagorzałych biegaczy:
Oświetlona sportowa okólna trasa narciarstwa biegowego licząca 4 km długości w Orlickim Záhoří, w dzielnicy Jadrná, z której można korzystać codziennie do godziny 22:00.

Białym śladem po okolicach Olešnicy

■ **Profilowo średnio trudna trasa** (27 km) prowadzi na dwa piękne punkty widokowe: Feistův kopec i Panský vrch, na trasie można skorzystać ze stylowej gastronomii w schronisku górskim Čihalka lub schronisku Sedloňovský Dvůr. Wycieczkę można uatrakcyjnić także doznaniem artystycznymi. W Olešnicy można zobaczyć unikatową mechaniczną szopkę Utza, a w Sedloňovie stałą ekspozycję znamienitej lokalnej rzeźbiarki Jarmili Haldovej (budynek dawnej szkoły podstawowej – Izba Jarmili Haldovej i sala muzealna Památník obce Sedloňov). Warto się tam zatrzymać!

Ośrodek narciarski Hartman Olešnice – po zielonym szlaku na Feistův kopec (punkt widokowy) – Panský vrch (widoki na Polskę) – schronisko górskie Čihalka – Knížecí cestou (podnóżem

wzniesienia Ostružník i przez Polom) – Sedloňov (do kościoła pw. Wszystkich Świętych) – przez dolinę Złotego Potoku - Ruské údolí (dolina Olešenki) – Sedloňov – doliną Złotego Potoku z powrotem do drogi Knížecí cesta – Ruské údolí – Olešnice (rynek, muzeum-mechaniczna szopka Utza) – ośrodek narciarski Hartman Olešnice
<https://mapy.cz/s/2eOnF>

Gastronomia: Olešnice – Ski areál Hartman – restauracja Pod sjezdovkou, schronisko górskie Čihalka – restauracja i noclegi, Sedloňov – schronisko górskie Sedloňovský Dvůr.

Parking: ośrodek narciarski Hartman Olešnice.

www.skihartman.cz, www.cihalka.cz
www.sedlonov.cz, www.olesnice.net

Przydatne informacje:

■ **Aktualny stan przygotowania tras narciarstwa biegowego:** www.destne.info/bezectrate – grzbiety Gór Orlickich (Olešnice – Bartošovice v Orł.h.) • <http://ski.ttnet.cz> – oblast Bukové hory a Suchého vrchu

■ **Informacje narciarzy nt. aktualnych warunków:** <http://www.kamzasnehem.cz/bezky/orlicke-hory>

■ **Horská služba Orlické hory: Nonstop SOS:** +420 1210 • Do swojej nawigacji warto wgrać bazę danych stacji Horskiej služby z numerami telefonów. Niby drobnostka, która może jednak w sytuacji kryzysowej bardzo pomóc! www.horskaslužba.cz
Stacja HS Deštné: +420 606 725 102 • **Stacja HS Říčky:** +420 601 302 605 • **Stacja HS Čenkovice:** +420 601 302 606

Więcej informacji można znaleźć na portalu turystycznym Gór Orlickich i Podorlicka www.mojeorlickehory.cz lub na tematycznych stronach przeznaczonych dla wszystkich miłośników zimy w górach, narciarzy i nienarciarzy www.kdyzjemizima.cz

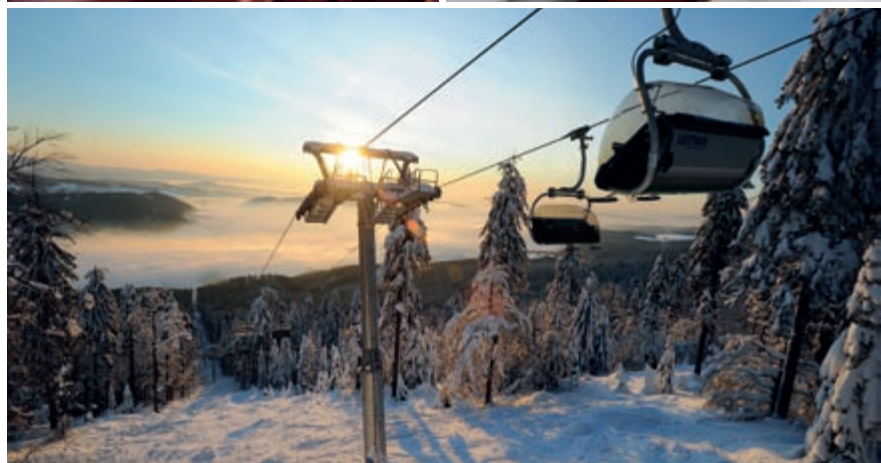

Białe szaleństwo i przygody w Górach Orlickich i Podorlicku

Czy zastanawialiście się już nad tym, gdzie w tym roku spędzicie parę dni w pięknej zimowej atmosferze? Oferta Gór Orlickich i Podorlicka z pewnością spodoba się każdemu, nie wyłączając nawet tych najmłodszych. Zachęcamy do wybrania tego miejsca, najlepszego nie tylko do uprawiania sportów zimowych i zażywania relaksu, ale też do urokliwych wędrówek po zimowej krajinie. Oczywiście nie można zapomnieć o ośrodkach narciarskich w naszym regionie. W samym sercu przyrody znajdują się bowiem trasy zjazdowe o różnych stopniach trudności, nowoczesne wyciągi, świetnie wyposażone snowparki. Można też uczestniczyć w niebanalnych zimowych imprezach. Te wszystkie atrakcje czekają na Ciebie i Twoich przyjaciół bądź rodzinę, jeżeli zdecydujesz się spędzić miły weekend lub nawet cały zimowy urlop u nas, w Górach Orlickich i Podorlicku. Wystarczy przyjechać i wszystkim się w pełni delektować.

Narty w pięknych okolicach

Miejscowość **Deštné** jest wprawdzie popularnym zimowym ośrodkiem turystycznym Gór Orlickich, ale zapewnia spokój, miłą atmosferę, piękną przyrodę i niewygórowane ceny. Miłośnicy zimowego szaleństwa mogą w ośrodku narciarskim Deštné korzystać z tras zjazdowych o różnym stopniu trudności, a od tego roku także z czteroosobowej kanapy. Pasjonaci narciarstwa i snowboardingu freestyle mają do dyspozycji „Your park”, który dostarcza odpowiedniej dawki adrenaliny. Piękną miejscowością są także **Říčky v Orlických horách**, które narciarze z Ústí nad Orlicí odkryli już w 1936 roku. Dzie-

ki wysiłkom i pasji kilku pokoleń powstał sportowy ośrodek narciarski o niepowtarzalnej atmosferze, który ma obecnie wiele do zaoferowania. Doskonałe położenie, a także nowoczesne wyposażenie i długości tras zjazdowych sprawiły, że Říčky są najlepszym ośrodkiem narciarstwa zjazdowego w Górach Orlickich i jednym z czołowych ośrodków w Czechach. Ośrodek jest ceniony ze względu na możliwość uprawiania sportu, jak również odpoczynku w otoczeniu pięknej przyrody Gór Orlickich.

Świetną propozycją dla rodzin z dziećmi jest z pewnością **Skipark Červená Voda**, należący do Skiresortu Buková hora. Powstał poprzez połączenie wymienionego skiparku Červená Voda i Čenkovice. W resorcie stworzono doskonałe warunki narciarskie także dla najmłodszych. Dla zupełnie początkujących przygotowano Kidpark, w którym najmłodsi mogą stawiać swoje pierwsze kroki na nartach, natomiast na niebieskiej, rodzinnej trasie zjazdowej, która jest najdłuższą trasą w Górach Orlickich, można doskonalić swoje umiejętności narciarskie. Przygotowywane stoki, rodzinna atmosfera, domowa kuchnia i szeroka oferta usług czeka także w ośrodkach narciarskich **Orlické Záhoří** i **Hartman Olešnice v Orlických horách**. W ośrodku sportu **Sportareál České Petrovice** zimową dawkę adrenaliny można poczuć w snowparku z kilkoma poręczami, skrzyniami, butter boxami, cornerami i innymi przeszkodami.

<http://www.mojeorlickehory.cz/zimni-dovolena-na-horach/>

Nieodkryty raj

Spokój, przyjemna atmosfera i cudna przyroda czekają w nieodkrytym do tej pory dla masowej turystyki rajy wszystkich biegaczy, oferującym aż 250 kilometrów przygotowanych tras narciarstwa biegowego dla miłośników techniki zarówno klasycznej, jak i łyżwowej. Wyobraźcie sobie tylko błękitne niebo, słońce, idealne trasy na górskich grzbietach i przedgórzu, klimatyczne schroniska górskie lub wyjątkowe imprezy, na których naprawdę warto być. Niezapomnianych wrażeń

dostarczą psie zaprzęgi podczas tradycyjnej imprezy **Gór Orlickich**, jaką jest **Še-
diváčekův long w Deštné**, a także pełen rozrywki dzień z rodziną na **Międzynarodowym Konkursie Jazdy na Saniach Rogatych** w Orlickim Záhoří. Kolejną atrakcyjną imprezą jest **Orlicki Maraton**, na którym można wybierać spośród kilku różnorodnych tras.

Uroki orlickich szlaków warto poznawać na **Szlaku Grzbietowym im. Jiraska**. Liczy on 30 km, a przy słonecznej pogodzie można się delektować pięknymi widokami na czeskie kotliny, sąsiednie góry i ziemię kłodzką po polskiej stronie. Natomiast podczas zawieruchy zobaczysz prawdziwe oblicze przyrody, a góry pokażą, kto tu rządzi. Wówczas miło będzie spędzić czas w ogrzonym górskim schronisku, choćby w tym najpopularniejszym – Masarykova chata na Šerlichu, wokół którego prowadzi w miarę łatwa trasa o długości pięciu kilometrów, biegnąca przez puszcę Bukačka na Orlicę. Natomiast najbardziej wymagającym narciarzom biegowym można polecić trasę przez Wielką Desztńą na tradycyjne Pěticestí lub aż do **Twierdzy Hanička**. Nie trzeba wracać tą samą drogą, ale przygotowanymi trasami okólnymi, na przykład przez Orlické Záhoří.

Warto wspomnieć też o nowości z zeszłego roku – **najdłuższej oświetlonej trasie narciarstwa biegowego w Czechach – SKIARENIE, która znajduje się w gminie Orlické Záhoří** i prowadzi przez jej miejscowości od Bedřichovki do Jadrnej. Pętla ma długość 4,5 kilometra, jest dwukierunkowa, odpowiednia zarówno dla klasyka, jak i stylu łyżwowego. <http://www.mojeorlickehory.cz/bezky/>

Daj się rozpieszczę bogatą ofertą usług

Uprawianie sportu przez cały dzień jest bardzo męczące, a więc w wolnych chwilach warto skorzystać z odpoczynku. Nie tylko w hotelach, takich jak **hotel Studánka** i **April hotel Panorama** w Rychnovie nad Kněžnou, **Tvrz Orlice** w Letohradzie czy **Alfa Resort** w Deštné v Orlických horách, można korzystać z bogatych usług spa. Sauny, jacuzzi, para, masaże i zabiegi oferowane są także w górskich schroniskach i pensjonatach. By zaś w pełni odzyskać siły, zachęcamy do skorzystania z lokalnej kuchni i wygodnego zakwaterowania. Polecić można na przykład **Penzion Koží chlívek** w Deštné v Orl. h., którego restauracja oferuje dania przygotowywane według przepisów naszych babć, tak samo jak w **Hostincu U Hubálků** w Kosteleckiej Lhocie. Miłą górską atmosferę z bogatą ofertą dla smakoszy znaleźć można też w schronisku **Kramářova chata** na Suchym vrchu.

Szukając propozycji na jednodniową rozrywkę dla całej rodziny, warto pomyśleć o krytych basenach. Odważni mogą spróbować skoków z wieży o wysokości 4 m w **Dobrušce** lub atrakcji na zjeżdźalni czy w dzikiej rzece na krytym basenie w **Rychnovie nad Kněžnou**. Można też odwiedzić basen ze słoną wodą

w **Ústí nad Orlicí**, by poczuć się trochę jak na wakacjach nad morzem. Dzieci mogą tu zjeżdżać na zjeżdźalni o długości 84 metrów, a rodzice z pewnością docenią centrum relaksu z ogrzewanym basenem i sauną.

<http://www.mojeorlickehory.cz/wellness/>

Po drogach i bezdrożach przez podgórską i górską zimową krainę

Na cudowne wędrowki w zimowej krainie można się wybrać niemal wszędzie, czy będzie to wycieczka w góry czy przyjemny spacer po pałacowych parkach na przedgórzu. Także zimą można odwiedzić zwierzęta w **pałacowym zwierzyńcu pałacu Častolovice**, który jest otwarty przez cały rok. Spacer po rozległym parku aż do zwierzyńca z białymi danielami i karmienie zwierząt z pewnością przyniesie wiele radości dzieciom i rodzicom.

Na kolejne miłe spacerki można się wybrać do niedalekiego **angielskiego parku na terenie nowego pałacu w Kostelcu nad Orlicí** lub do mniejszego, ale równie pięknego **parku pałacu Kvasiny, w którym można spacer połączyć z obejrzeniem ciekawej wystawy lalkarstwa**.

Nietypową propozycją wycieczki jest z pewnością spacer wzdłuż fortyfikacji militarynych. Jeden z podstawowych filarów linii obrony budowanej na szczytach Gór Orlickich stanowiła **twierdza Hanička**. Dalej na południe linia fortyfikacyjna ciągnie się **przez wąwóz Dzikiej Orlicy przez Ziemską Bramę do twierdzy Adam**, nadal należącej do Wojska Czeskiego, i dalej prowadzi wokół **twierdzy Bouda** w kierunku pasma Kralického Rejonu Fortyfikacyjnego. W rejonie romantycznej doliny Ziemskiej Bramy można dodatkowo przejść się ścieżką dydaktyczną, na której zachwycają wyjątkowe formy skalne rozmieszczone na brzegach Dzikiej Orlicy.

A gdy zostanie jeszcze odrobina czasu, warto wybrać się na zimowe stadiony lub naturalne zbiorniki na łyżwy. Do dyspozycji jest **stadion zimowy w Rychnovie nad Kněžnou**, gdzie w każdy sobotni wieczór organizują dyskotekę na łyżwach przy muzyce, odkryty stadion zimowy w Žamberku lub naturalne lodowisko na zamrożonym stawie Broumar w Opočnie.

Wciąż nie wierzycie, że u nas w Górach Orlickich i Podorlicku czekają na was wyjątkowe doznania?

NIE ZASTANAWIAJCIE SIĘ, PRZYJEDŹCIE I PRZEKONAJCIE SIĘ SAMI! Więcej informacji na www.mojeorlickehory.cz

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Łączy nas Bóbr

Projekt pn. „Łączy nas Bóbr” realizowany jest przez miasto Žacléř i gminę Lubawka, która jest partnerem wiodącym projektu.

Miasto Žacléř w ramach tego projektu zbudowało w 2018 roku na Růžovym paloučku w miejscowości Černá Voda koło Žacléřa pomnik J. A. Komeňského. Było to ostatnie miejsce pobytu Komeňského w Czechach przed ucieczką do polskiego Leszna. Ponadto w przyszłym roku zostanie tam wyremontowana droga prowadząca do polskiej

CAŁKOWITE PLANOWANE WYDATKI projektu wynoszą 1.467.565,08 €, z tego Lubawka 1.176.685,08 € i Žacléř 290.880,00 €.

PROJEKT ROZPOCZĄŁ się 2 stycznia 2018 roku i potrwa do 31 grudnia 2020 roku.

partnerzy projektu zbudują i zmodernizują także kilkadziesiąt kilometrów ścieżek pieszych i rowerowych, połączonych ze sobą historyczną Ścieżką Komeňského. Całą inwestycję uzupełnia system wizualnej komunikacji zawierający opis atrakcji o wyjątkowych walorach przyrodniczych i kulturowych (oznakowanie tras, tablice informacyjne i inne).

granicy, a także zostanie wydany komiks o J. A. Komeňském.

Gmina Lubawka zbuduje ścieżkę edukacyjną wokół zbiornika Bukówka wraz z niezbędną infrastrukturą turystyczno-rekreacyjną, obejmującą zaplecze socjalne, plac zabaw, boisko sportowe, miejsca parkingowe, przystań dla łódek i pomosty.

W ramach realizowanych działań

Numer rejestracyjny:
CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/0000294
Partner Wiodący: Gmina Lubawka
Partner projektu: Město Žacléř

Więcej informacji nt. przygotowywanego projektu i jego poszczególnych elementów można obejrzeć w programie Czeskiej Telewizji pn. „Cyklotoulky“ patrz <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10414424499-cyklotoulky/218471292050049/?fbclid=IwAR0uImmiYSukq0S6CLHNbUuxP57AzfhGYycgvnqnyPGweJ94DM1gfqGATU4>

Diora-Tesla – polsko-czeska historia elektrotechniki

Dzierżonów i Lanškroun położone są na obszarze polsko - czeskiego pogranicza. W 1999 roku podpisały umowę partnerską. Przez ten czas zrealizowały wiele wspólnych projektów i przedsięwzięć.

Liczący ponad 32 tys. mieszkańców **Dzierżonów**, stolica powiatu dzierżoniewskiego, leży u stóp atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie Gór Sowich. W mieście zachowało się wiele zabytków. Są to przede wszystkim kościoły, średniowieczne mury obronne, XIX-wieczna synagoga, kamienice oraz zabytkowy ratusz z wieżą widokową i Muzeum Miejskie.

Lanškroun - miasto w Czechach, w kraju pardubickim, leżące u podnóża Gór Orlickich. Zostało założone w średniowieczu. Posiada czworokątny rynek, pośrodku którego stoi renesansowy ratusz z lat 1581-1582. W mieście znajduje się drewniana karczma, kościół św. Wacława, barokowy kościół św. Anny, empirowy kościół św. Marii Magdaleny, kolumna maryjna z 1684, barokowe figury Trójcy Świętej i św. Jana Nepomucena. W nowo zrekonstruowanej części pałacu miejskiego znajduje się muzeum historii miasta.

Oba miasta łączy wspólna historia związana z produkcją radiodiodników. Ideą projektu „Diora-Tesla – polsko-czeska historia elektrotechniki” jest rozpowszechnienie wiedzy o niej zarówno w Dzierżonowie, jak i w Lanškrounie. Na terenie obu miast powstały trasy turystyczne związane z zakładami niegdyś działającymi na ich terenie – zakładem „DIORA” w Dzierżonowie i „TESLA” w Lanškrounie. W Dzierżonowie powstało dziesięć odlewów radiodiodników produkowanych dawniej w Diorze. Modele, odlane z brązu, utworzyły szlak turystyczny prowadzący przez miasto. Podobnie w Lanškrounie pięć odlewów części produkowanych dawniej w TESLI prowadzi przez miejsca związane historycznie z funkcjonowaniem zakładów TESLA.

Oba miasta łączy wspólna historia związana z produkcją radiodiodników. Ideą projektu „Diora-Tesla – polsko-czeska historia elektrotechniki” jest rozpowszechnienie wiedzy o niej zarówno w Dzierżonowie, jak i w Lanškrounie. Na terenie obu miast powstały trasy turystyczne związane z zakładami niegdyś działającymi na ich terenie – zakładem „DIORA” w Dzierżonowie i „TESLA” w Lanškrounie. W Dzierżonowie powstało dziesięć odlewów radiodiodników produkowanych dawniej w Diorze. Modele, odlane z brązu, utworzyły szlak turystyczny prowadzący przez miasto. Podobnie w Lanškrounie pięć odlewów części produkowanych dawniej w TESLI prowadzi przez miejsca związane historycznie z funkcjonowaniem zakładów TESLA.

Turyści mogą skorzystać z zestawu map stworzonego specjalnie do tego projektu. Jedna mapa pokazuje szlak w Dzierżonowie, a druga w Lanškrounie. Jest to wspaniały sposób na to, aby przy okazji wizyty w jednym mieście zaprosić jednocześnie do miasta partnerskiego.

Wspólne podejście do zarządzania Karkonoskim Parkiem Narodowym

Numer rejestracyjny: CZ.11.4.120/0.0/0.0/15_006/0000087

Partner Wiodący: Správa Krkonošského národního parku

Partner projektu: Karkonoski Park Narodowy

stawie będą tworzone wspólne mapy i bazy danych mające na celu ochronę przyrody Karkonoszy jako jednego organizmu.

Tak samo konieczne jest dysponowanie wiedzą nt. ustawowych możliwości decyzyjnych obu instytucji, ponieważ w znacznym stopniu one się różnią. Zostanie więc przygotowana analiza polskich i czeskich przepisów prawa dotyczących ochrony środowiska i związanych z tym dziedzin, co pozwoli na zidentyfikowanie różnic w sferze obowiązków, możliwości, a zwłaszcza kompetencji obu partnerów w zakresie ochrony przyrody w parkach narodowych.

Jednym z najważniejszych ogólnych problemów w Karkonoszach jest konflikt interesów między ochroną przyrody a rozwojem turystyki. Od dłuższego czasu odmienne zdanie

Projekt nawiązuje do kilkuletniej współpracy Dyrekcji KRNP i KPN. Już w 1993 roku partnerzy powołali wspólny Bilateralny Rezerwat Biosfery Krkonoše/Karkonosze należący do międzynarodowej sieci rezerwatów biosfery, współpracują także w ramach Transboundary Parks – Europarc.

Wzmacnianie i rozszerzanie transgranicznych więzi przyczynia się do zapewnienia trwałego rozwoju obszaru pogranicza. Instytucje obu parków narodowych współpracują na wszystkich poziomach swojej działalności. Są to działania badawcze i monitorujące, troska o poszczególne ekosystemy, ale też promocja Karkonoskiego Parku Narodowego przy zachowaniu interesów ochrony przyrody i krajobrazu. Realizacja projektu umożliwi zdobycie niezbędnej wiedzy, która ułatwi skuteczne działania w ochronie przyrody.

Ważna i konieczna jest harmonizacja danych, które stanowią podstawę procesów decyzyjnych, co wynika z konieczności porównywania i interpretacji danych. Parki narodowe i inne instytucje zyskają jednolity i wspólny system klasyfikacji zjawisk przyrodniczych (zgodnie z Dyrektywą INSPIRE) i na tej pod-

CAŁKOWITE KOSZTY PROJEKTU zaplanowano na poziomie 559 028,90 € (266 313,50 € Správa Krkonošského národního parku, 292 715,40 € Karkonoski Park Narodowy).
PROJEKT ROZPOCZĄŁ się 1 czerwca 2017 roku i potrwa do 31 grudnia 2019 roku.

na ten temat wyrażają dyrekcje parków narodowych, gminy i przedsiębiorcy. W związku z tym zostanie przeprowadzona analiza społeczno-ekonomiczna dotycząca ruchu turystycznego w Karkonoszach, która dostarczy informacji nt. struktury turystów, ich znaczenia ekonomicznego dla Karkonoszy oraz motywacji skłaniających turystów do przyjazdu do regionu.

Na podstawie opracowanych narzędzi informacyjnych zostanie przygotowana wspólna strategia ochrony (zarządzania) Karkonoskiego Parku Narodowego, która umożliwi owocną współpracę w planowaniu, podejmowaniu wspólnych działań i osiąganiu celów w dziedzinie ochrony przyrody w regionie Karkonoszy.

Z powyższych informacji jednoznacznie wynika, że poszczególne działania projektu są bezpośrednio skierowane na zwiększenie natężenia współpracy partnerów w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu na polsko-czeskim pograniczu. Motywacją do działań jest wzmocnienie zarządzania w zakresie ochrony przyrody Karkonoszy, które choć podzielone granicą państwa, stanowią przyrodniczo jednolity transgraniczny obszar chroniony.

W Rokytnicy v Orlických horách wypalono węgiel drzewny

W wyniku rosnącego zużycia drewna już w czasach średniowiecza powstawały górskie miejscowości i osady, choćby takie jak Rokytnice v Orlických horách, a węgiel drzewny często był głównym produktem ich produkcji. W tym czasie węglarze zajmowali ważną pozycję. Było to jedno z najstarszych rzemiosł znanych od prehistorii.

W sobotę 8 grudnia 2018 roku uroczyste rozpalono mielerz stojący przed budynkiem Spichlerza – Muzeum Gór Orlickich. Po nadzorem palił się nieprzerwanie przez trzy dni, po czym został uroczyste rozebrany a zainteresowani mogli zabrać z sobą do domu prawdziwy rokytnicki węgiel drzewny.

Mielerz jako taki znany jest od prehistorii jako urządzenie do produkcji węgla drzewnego. Zapewnia powolne spalanie przy minimalnym dopływie powietrza, co powoduje karbonizację drewna. Granica drewna, którą tak naprawdę mielerz stanowi, musi być z zewnątrz uszczelniona gliną i darnią. Tylko to zapewnia powolne spalanie i pirolizę drewna. Na początku w tym „glinianym opakowaniu” pozostawia się kilka otworów służących do wssysania powietrza w czasie rozpalania ognia. Za niedługo są one jednak uszczelniane i mielerz przez kilkadziesiąt godzin się tli w wysokiej temperaturze i przy minimalnym dopływie powietrza. Tak właśnie powstaje węgiel drzewny.

Efekt wypalania węgla drzewnego w Rokytnicy v Orlických horách: Do produkcji mielerza zużyto cztery metry sześcienne drewna. Spodziewano się odzyskać połowę ilości węgla drzewnego, jednak z powodu opadów deszczu mielerz nie zafunkcjonował tak sprawnie.

Projektowanie historii

Muzeum Ziemi Kłodzkiej wraz z Muzeum Regionalnym w Nachodzie w okresie od 1 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2018 r. realizowało projekt pn. „Projektowanie historii” dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska –Polska 2014-2020 oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

W ramach projektu odbyło się szereg działań popularyzatorskich, wystawienniczych, wydawniczych, warsztatowych i artystycznych,

które zmierzały do zacieśnienia współpracy pomiędzy kłodzkim i nachodzkiem muzeum. Służyły one aktywizacji i integracji środowisk naukowych oraz mieszkańców pogranicza polsko-czeskiego. Projekt miał za zadanie pogłębić wiedzę historyczną mieszkańców regionu, w nowatorski sposób upowszechnić jego dzieje i podsumowywać stan badań nad jego historią.

Dzięki wsparciu środków europejskich przygotowaliśmy w dwóch językach wystawę planszową poświęconą słynnym dziejopisarzom ziemi kłodzkiej i ich dziełom. W ramach Nocy Muzeów 2017 odbył się performance historyczno-muzyczny, do którego zaprosiliśmy czeskiego artystę Matěja Franka. Zorganizowaliśmy także polsko-czeską konferencję naukową o historiografii ziemi kłodzkiej od czasów średniowiecza po czasy współczesne. Powstało wydaw-

nictwo pokonferencyjne z bardzo cennymi artykułami naukowymi. Zorganizowaliśmy plenerową imprezę historyczno-teatralną pt. PER ASPERA AD ASTRA z okazji Nocnego zwiedzania miasta z dreszczykiem w ramach Dni Twierdzy (11 sierpnia 2017 r). Widowisko opowiadało o historii Kłodzka z XVII

i XVII wieku. Wspólnej przechadzce po mieście towarzyszyły scenki rodzajowe, muzyka oraz teatr jezuicki. Tego wieczoru można było zwiedzić architektoniczne „perły kłodzkiego baroku”: dawne kolegium jezuickie, konwikt oraz kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. W trakcie imprezy wystąpił zespół RITORNELLO z Czech pod dyrekcją Michaela Pospíšila zajmujący się odtwarzaniem muzyki dawnej zgodnie z duchem epoki historically informed performance. W ramach projektu odbyły się także polsko-czeskie warsztaty pod hasłem „Kaliografia Kosmasa”, które odbyły się w kłodzkim muzeum oraz w muzeum w Nachodzie (paź-

dziernik, listopad 2017). Uczestnicy zajęć uczyli się gotyckiego pisma na podstawie rękopisu Kroniki czeskiej Kosmasa z XII wieku. Powstała także muzealna bajka dla dzieci pt. „Duszek Maksio i tajemnica muzealnego dziedzica” w języku polskim i czeskim.

Był to niezwykle bogaty w wydarzenia projekt nawiązujący do przeszłości ziemi kłodzkiej, który pozwolił jednocześnie na refleksję nad tym, jaki wpływ na kształtowanie historii ma każdy z nas.

Gdzie wykorzystano środki z programu transgranicznego w projektach inwestycyjnych?

W pobliżu Nowej Rudy, na Włodzickiej Górze, w ramach realizowanego projektu pn. „Czesko-Polski Szlak Grzbietowy – część wschodnia” uroczystie otwarto pierwszą spośród 11 wież widokowych.

Gmina Nahořany zbudowała w ramach projektu pn. **Budowa informacji turystycznej** – Lhota u Nahořan centrum informacji turystycznej.

Miasto Trutnov w ramach projektu pn. „Tajemnice militarnych podziemi” zbudowało nowy parking Babí zlokalizowany w pobliżu twierdzy artyleryjskiej i wieży widokowej Stachelberg.

Miasto Meziměstí zakupiło w ramach projektu pn. **Wspólnymi siłami przeciw klęskom żywiołowym** wyposażenie dla miejscowej jednostki straży pożarnej.

W ramach projektu pn. **Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich** udało się w tym roku zmodernizować odcinki dróg udostępniające gminę Říčky v Orlických horách. W przyszłym roku prace będą kontynuowane na drodze nr III/3111 Rokytnice v Orlických horách – Orlické Záhoří.

Aktualnie w Funduszu Mikroprojektów

Z dniem 30.09.2018 roku w Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis zakończył się nabór wniosków projektowych na dofinansowanie mikroprojektów składanych do osi priorytetowej 4. Było to już szóste rozdanie w okresie programowania 2014-2020. Następnie przeprowadzono kontrolę kwalifikowalności złożonych projektów, a w listopadzie wysłano do wnioskodawców wezwania do uzupełnienia wniosków. Aktualnie wnioski oceniane są przez ekspertów regionalnych, a pracownicy sekretariatów FMP po polskiej i czeskiej stronie przygotowują materiały na posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego, które odbędzie się 14.02.2019 r. Po tym terminie wnioskodawcy otrzymają informacje, czy ich mikroprojekt otrzymał dofinansowanie.

Zachęcamy do śledzenia naszych stron internetowych www.euro-glacensis.cz i www.euroregion-glacensis.ng.pl, na których umieszczamy aktualne informacje nt. zatwierdzonych projektów.

Ponadto już teraz można składać wnioski w ramach kolejnego rozdania – ponownie to nabór do osi priorytetowej 4. Na wnioski projektowe czekamy do 30 maja 2019 roku. Projekty można, jak zawsze, osobiście konsultować w siedzibie partnera FM. W kolejnym naborze, który będzie ogłoszony od 31 maja 2019 roku, przewidujemy ponownie możliwość składania projektów do osi priorytetowej 2, obejmującej rozwój turystyki i podnoszenie atrakcyjności regionu przygranicznego w celu zwiększenia jego odwiedzalności. O konkretnych terminach i warunkach naboru będziemy na bieżąco informowali.

Podsumowanie pierwszego etapu FM

Fundusz Mikroprojektów jest administracyjnie wewnętrznie podzielony na dwa etapy finansowe, przy czym ten pierwszy skończył się 31.12.2018 r. Od początku 2019 roku zaczyna się drugi etap, w związku z czym podajemy kilka danych statystycznych dotyczących właśnie zakończonego pierwszego etapu:

- Od momentu ogłoszenia FM w dniu 5 maja 2016 roku po polskiej i czeskiej stronie Euroregionu Glacensis złożono łącznie **360 mikroprojektów**
- Liczba zakontraktowanych projektu jest okrągła – **do tej pory zatwierdzono już 200 projektów**, na które podpisano umowy o dofinansowaniu
- W osi priorytetowej 2 z przyznanej alokacji aktualnie **wykorzystano 69% środków finansowych**, w osi priorytetowej 4 natomiast **35%**
- Mikroprojekty należy nie tylko dobrze przygotować, zatwierdzić i zrealizować, ale także pomyślnie rozliczyć. W trakcie 2018 roku zakończyła się realizacja wielu projektów, w przypadku których partner FM później przeprowadzał kontrolę rozliczenia. W 2018 roku zamknęliśmy i ujęliśmy w zbiorczych wnioskach o refundację **ponad 50 mikroprojektów**.

Z porównania liczby złożonych i zatwierdzonych projektów wynika, że przygotowanie wniosku projektowego wymaga należytej uwagi. Tyle samo uwagi należy poświęcić dokumentacji w ramach rozliczania mikroprojektu. Pomimo trudnego procedowania, ze strony zarówno wnioskodawców, jak i partnera FM, uważamy Fundusz Mikroprojektów za udany. To zasługa nie tylko wnioskodawców zainteresowanych składaniem wniosków projektowych do Funduszu, ale także zespołu w Euroregionie Glacensis, który dba o Państwa mikroprojekty. Niniejszym dziękuję pracownikom sekretariatu Funduszu Mikroprojektów po stronie czeskiej za ich zaangażowanie i dobrze wykonaną pracę podczas kontroli projektów, jak również polskim partnerom za dobrą współpracę! Obecnie wspólnie rozpoczynamy drugi etap realizacji Funduszu, w którym nadal będziemy wspierali Państwa mikroprojekty.

Jana Čejpová, kierownik Funduszu Mikroprojektów

Gdzie skorzystano ze środków z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie?

Mikroprojekt CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0000747
pn. „Věra nás spojuje / Łączy nas wiara“
Partner Wiodący: Římskokatolická farnost Neratov
Partner projektu: Rzymskokatolicka Parafia pw. Wniebowzięcia NMP
w Kamieńcu Żąbkowickim

Mikroprojekt nr CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0000388 pn. „Dziedzictwo przodków” • Beneficjent : Gmina Złoty Stok
Partner Projektu : Obec Bílá Voda
W ramach projektu odrestaurowano i włączono do Miejskiej Trasy Turystycznej w Złotym Stoku niszczący zabytek - mauzoleum Guttlerów oraz postawiono tablicę informacyjną

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewiczza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Druk: V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují